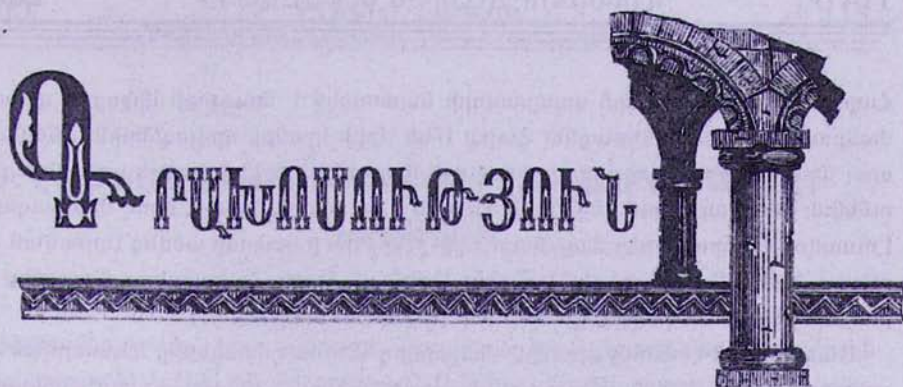

«ԼՈՒՍԱՎՈՐՉԻ ԼՈՒՅՍ ՆՇԽԱՐՆԵՐԸ»

*«Ի վերայ Աջին եւ Էջմիածնի ամենայն
ազգն հայոց կապեալ կան»:*

(Առաքել Դավրիժեցի)

Գերաշնորհ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշնյանը հայ ընթերցողին հայտնի է իր եկեղեցական, աստվածաբանական, բանասիրական ուսումնասիրություններով, հուշագրություններով, ճանապարհորդական նոթերով: Այդ աշխատանքները զբր-ված են հավատավոր ու անկեղծ հեղինակի գրչով և ունեն բարոյադաստիարակչա-կան մեծ արժեք: Հայ Եկեղեցու մկրիյալ հոգևորականի վերջին «Լուսավորչի լույս մշխարները» ժողովածուն երևան եկավ պատշաճ պահին, երբ հայրենադարձվում էին մեր հավաստի հոր՝ Գրիգոր Լուսավորչի լույս մշխարները: Կենդանաթաղ մար-տիրոսի անունն ու գործը հայ ժողովրդի մշտական ուղեկիցն է արդեն 1700 տարի: Եվ հայ ժողովրդի համար մկիրական ու ոգեկոչող այդ տարեկիցը արժանավորվեց Մեծ Սրբին մկիրված այս ժողովածուով ևս:

Այս հրատարակությունը նշանավորվում է նաև այն հանգամանքով, որ առաջ-նեկն է «Մուղնի» հրատարակչության: Մուղնիի Սուրբ Գևորգ վերաբացված վանքը և վանական համալիրը այսուհետև կշնչի ոչ միայն եկեղեցական արարողություն-ներով, այլև գրական-հրատարակչական գործունեությամբ ևս:

Հեղինակի սույն ժողովածուն ունի ուրույն կառուցվածքային առանձնահատկո-թյուն, որով և պայմանավորվում է գրքի հանդեպ ցուցաբերված առկա հետաքր-քրությունը: Գրքի առաջաբանում Սրբազան Հայրը ըստ արժանվույն կարևորում է քրիստոնեության մուտքը Հայաստան և համապատասխան մեծարանքի արժա-նացնում Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչին, որը «մեր պատմության հորիզոնին է բարձ-րանում արարատանման վեհությամբ»: Եվ հեղինակի՝ որպես լուսավորչահաստատ

Հայոց Եկեղեցու խոնարհ սպասավորի նպատակն է այս գրքի միջոցով առավել մանրամասնորեն ծանոթացնել Հայոց Մեծ Սրբի կյանքի դրվագներին և ճանաչել տալ նրա սրբակենցաղ վարքը, որպեսզի հայը դեպի երկինք քայլելու ճանապարհ ունենա: Առաջաբանում հեղինակը խոսում է իր ուխտի մասին, որով փափագել էր Լուսավորչի վերադարձը մայր հայրենիք: Վերջերս ի կատար ածվեց Սրբազան Հոր ուխտը՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ամենայն Հայոց Հայրապետը հայրենիք վերադարձրեց Լուսավորչի լույս ճշխարներից մի մասունքը ևս:

Ծառ տեղին է «Առաջաբանին» հաջորդող «Լումա» հանդեսից կատարված արտատպությունը: Այդ հատվածում ընթերցողին հանգամանալից կերպով ներկայացվում է հայոց դարձը, Լուսավորչով հիմնված քրիստոնեական Եկեղեցու պատմությունը: Այդ հատվածը, կարելի է ասել, Հայ Եկեղեցու պատմության մի համապարփակ դրվագ է: Այս դրվագին հաջորդող բաժիններում, որոնք նվիրված են Լուսավորչի չարչարանքներին և ճշխարների տարագրությանը, հմուտ վերլուծաբանի գրչով կատարված է պատմահամեմատական վերլուծություն՝ հիմք ընդունելով հայ դասական մատենագրության համապատասխան հատվածները:

Դեպի Նեապոլ ուխտագնացություն կատարած Սրբազան Հայրը հանգամանորեն հիշատակում է այն հոգևոր և տեսանելի ազդեցությունները, որոնք կատարվել են Լուսավորչի ճշխարների միջոցով: Ակամայից հարգանքով ու ակնածանքով են լցվում այն օտարագզիների նկատմամբ, որոնք առանձնակի հավատքով ու երկյուղածությամբ են համակված եղել հայագզի սրբի մասունքների հանդեպ: Հավատացած ենք, որ այս գրքի ցանկացած ընթերցողի մեջ ևս նախանձախնդրություն կառաջանա օտարներից առավելապես պաշտելու ու սիրելու կենդանաթաղ սրբին ու հարգելու նրա հիշատակը:

Գրքում ամփոփված լուսանկարներն ավելի դիտողական և ազդեցիկ են դարձնում շարադրանքը:

Գրքի վերջում գետեղված են մեր հավատի հորը նվիրված արձակ և չափածո հատվածներ հայ դասական մատենագրությունից, որոնց զուգահեռ տրված է աշխարհաբար թարգմանությունը:

Գիրքը մեծ ներգործություն կարող է ունենալ հավատքի զորեղացման, մեր մահատակների ու մեր ժողովրդի պատմության, քրիստոնեական Եկեղեցու մասին մեր գիտելիքների հարստացման համար, իսկ մանրակրկիտ ուսումնասիրողի համար դա ազգագրական արժեքավոր նյութ է ոչ միայն հայ ժողովրդի ազգային սովորությունների ու ծեսերի, այլև օտար ժողովուրդների բարքերի մասին: Այս գիրքը աստվածաբանության, հայրաբանության, սրբախոսության, Հայոց աշխարհի պատմության, ավանդության և զանազան այլ հարցերի մի յուրօրինակ համադրություն է:

ՀԱՅԿԱՆՈՒԾ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ